קדושין סח.], ג) פסחים סו.,

לן [שם סנו.], של [תמורה ל:], ו) [שם], ו) [עיין רש"י ובתמורה אי אמר רבא

מחלוחת], ח) [דברים כג],

נו א מיי׳ פ״ד מהל׳ ליסורי מובח הל' ט: גו ב מיי שם הלכה ז: גו ג מיי שם הלכה ז: במ ד מיי׳ פ״ו מהלכות קרבן פסח הלכה ו: קרן שמו שינ מהלכות איסורי מזבח הלכה יד: סא ר מיי׳ שם הל' יב:

רבינו חננאל

יש נעבד אסור במחובר אי לא. מכשירי קרבן כגון . ואכניו המזכח כקרבן (אבני) יונוובוו כקובן הן. וכשם שהנעבד פסול לקרבן כך פסול למכשירי קרבן אי לא. א״ל רבא ק"ו ומה אתנן זונה שמותר בתלוש להדיוט. אמור לגרוה אפי׳ רמחורר אסוו לגבוה אפיי במחובו שנאמר לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית ה' וגו' סתם אתנן כתיב לא שנא תלוש ולא שנא מחובר אסירי. נעבד שנא מחזבר אסידי. נעבד שאסור בתלוש. פי׳ כיון שיש בו תפיסת ידי אדם אסירי אפילו להדיוט. אינו דין שיהא אסור ליה שאסורין. א"ל רב הונא בריה דרב יהושע שמותר במחובר לגבוה דכתיב אלהיהם על אלהיהם סתם כתיב. לא שנא לגבוה ולא שנא להדיוט. ותרוייהו שרו אסור בתלוש להדיוט. אתנן שאסור בתלוש אתנן שאסור בתלוש ולא אשכח רבא תשובה למידחה ואמר ליה אוא קולא וחומרא מיקל פרכינן לקולא מקמי חומרא: א"ל רב פפא לרבא איני והא הזאה רפסח דר׳ אליעזר מחמיר ופסודורי אליעוד מוזמיד ומחייב ליה בפסח ור׳ עקיבא מיקל דקא פטר ליה מלעשות פסח. והוא עקיבא הדין שדן רבי אליעזר לחומרא. דתנן השיב ר' עקיבא הזאה תוכיח שהיא מצוה כו׳. ורחינן התם לא אתא ר׳ עקיבא לדחות הדין ר׳ עקיבא לדחות הדין של ר׳ אליעזר. אלא ר׳ אליעזר שכח גמריה דהוה מצוה והיא משום שבות אינה דוחה את השבת. גמריה והיינו דקאמר ליה כך אני מקובל ממך הזאה שבות ואינה דוחה שבת: בעא רמי בר חמא המשתחוה לחטים קמחא מהו למנחות יש שנוי בנעבד כמו שיש שנוי באתנן דאמרינן הן ולא שנוייהן אי לא. ת״ש כל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרין ותני עלה ר' אליעזר אוסר. ואמר רב נחמן מחלוקת . ר' אליעזר ותנא דמתני

יש נעבד במחובר אצל גבוה או אין נעבד במחובר. נ"ל ואם סמלי לומר יש נענד אלל גנוה. אכתי מיבעיא ליה הכי א ופוספי דפרה פ"ב ה"א דהמדקדק בלשון בעיא זו דאמר דרמי בר חמא דקמיבעיא ליה סבר דאיכא לחלק בין בעלי חיים בין מחובר ולכך היה מסופק אם יש נעבד במחובר והא דבעי במכשיריו אם תמלי

לומר קאמר דאי פשטינן דשרי כ״ש מכשיריו אבל אי פשטינן דאסור מכשיריו מאי: נאר משום בית ה'. ובעית למימר דבית (ג) הוי מחובר וקאסר ודרשת ליה הכי לא תביא אתנן של בית שאם נתן לה בית באתננה אסור להקדישו לצורך בנין בית המקדש לשון רש"י והוא שינה לשונו ממה שפירש למעלה גבי מילתיה דרבא שכן פירש לעיל אסור במחובר לגבוה ואפי׳ למכשירי קרבן דכתיב בית דמשמע אפילו לבנין הבית ונראה דיפה דקדק לפי שיטת התלמוד וק"ל מיהו מה שפירש הכא דאתנן דבית קרי מחובר קשיא דהא לקמן בשמעתין חשיב רב יהודה בית תלוש משום דהוי תלוש ולבסוף חברו לכן נרחה לפרש וחי משום בית דתדרוש שנתן לה עלים ואבנים לבנות בית ויהיה אסור להקדישן וסתם עלים ואבנים שבונין מהם רגילים להיות מחוברים במקומן אי נמי יש ליישב פרש"י דכתב רחמנא בית ולא חלק בין בית של בנין לבית חלוב במערה שלח היה שם תלוש מעולם: יש שיבוי בנעבד בו'. תימה (ד) במחובר מהיכא יליף לאיסור מאתנן דיו לבא מן הדין להיות כנדון דבחתנן פשיטא דיש שינוי כדדרשינן במרובה (ב״ק דף סה:) הם ולא שינוייהם וי"ל דמדאורייתא ודאי פשיטא ליה דיש שינוי בנעבד כמו באתנן אלא מדרבנן הוא דקא מיבעי ליה (ה) משום דעבודת כוכבים

יש לאסור אע"ג שנשתנה: בל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרין. משמע הכא דשינוי אינו מועיל כלום לגבי אם וגבי שינוי קונה (ב"ק דף לג:) למאן דאית ליה שינוי קונה (ו) תנן גול (ו רחל וילדה גזילה חוזרת בעיניה ואינו משלם אלא דמי הפרה אלמא מהני שינוי לגבי אם ויש לחלק לגבי תקנת השבים דוקא מהני ולא לגבי מונח: בשנרבעו ולכסוף

יש נעבר במחובר אצל גבוה או אין נעבר במחובר אצל גבוה את"ל יש נעבד במחובר אצל גבוה מכשירי קרבן כקרבן דמו או לא אמר רבא ק"ו ומה אתנן שמותר בתלוש להדיום "אסור במחובר לגבוה דכתיב ילא תביא אתנן זונה ומחיר כלב לא שנא תלוש ולא שנא במחובר נעבד שאסור בתלוש להדיום אינו דין ישאסור במחובר לגבוה א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא או חילוף ומה נעבד שאסור בתלוש אצל הדיום מותר במחובר לגבוה שנא' יאלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם לא שנא להדיום ולא שנא לגבוה אתנן שמותר בתלוש להדיום אינו דין שמותר במחובר לגבוה ואי משום בית ה' אלהיך מיבעי ליה לכדתניא שבית ה' אלהיך פרט לפרה שאינה באה לבית דברי ר"א וחכ"א ילרבות את הריקועים א"ל אנא קאמינא לחומרא ואת אמרת לקולא יקולא וחומרא לחומרא פרכינן א"ל רב פפא לרבא וכל היכא דאיכא קולא וחומרא לקולא לא פרכינן והא הזאה דפסח דָפּליגי ר' אליעזר ורִ"ע ִדר' אליעזר ִסבָר לחומרא וקא מחייב ליה לגברא ור"ע לקולא ופטר וקא פריך ר"ע לקולא דתנן יהשיב ר"ע או חילוף ומה הזאה שהיא משום שבות אינה דוחה השבת שחימה שהיא דאורייתא לא כ"ש התם ר' אליעזר גמריה ואייקר ליה תלמודא ואתא ר"ע לאדכוריה והיינו יידא"ל רבי אל תכפירני בשעת הדין כך מקובל אני ממך הזאה שבות יואינה דוחה את השבת בעי רמי בר חמא המשתחוה לקמת חמים 60 מהו למנחות יש שינוי בנעבד או אין שינוי בנעבד אמר מר זומרא בריה דרב נחמן ת"ש ∞כל יהאסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרים ותני עלה רבי אליעזר אוסר יולאו אתמר עלה אמר ירב נחמן אמר רבה בר אבוה מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו

ט) [במדבר יט], י) [פ"ד מ"ד], ד) בס"א ליתא, ל) ל"ל כיון דלא משכחת קרא בהדיא דאסר אתנן במחובר לגבוה אלא משום דקרא סתמא כתיב אסרת ליה במחובר והדר ילפת נעבד מיניה תורה אור השלם לאיסורא אימא איפכא דהא קרא 1. לא תביא אַתנן זונה וּהְחִיר בֶּלֶב בֵּית ייִ אַלֹהֶיף לְכָל נֶדֶר בִּי תוֹעֲבָת יִיְ אֱלֹהֶיף גַּם שָׁנֵיהָם: דברים כג יט שָׁנֵיהָם: סתמא שרי נעבד במחובר: דכתיב [אלהיהם על ההרים] ולא ההרים אלהיהם. אימא אפי׳ לגבוה שריא שְׁנֵיהֶם: אָבֵּד תְאַבְּדוּן אֶת כָּל והדר נילף אתנן מיניה למשרייה המקמות אשר עבדו שם במחובר: וחי משום בית ה'. ובעית יַּבְּקרּװר יָּבֶשׁ יְּבְּיוּ יְבְּשׁים הַגּוֹיִם אֲשָׁר אַהֶּם יְרְשִׁים אֹתָם אֶת אֱלֹהֵיהֶם עַל הָהָרִים הָרְמִים וְעַל למימר דבית הוי מחובר וקאסר הָרְים הָרְמִים וְעַל הָגְבְעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ רְעָנָן: דברים יב ב ודרשת ליה הכי לא תביא אתנן של בית שאם נתן לה בית באתננה אסור להקדישו לנורך בנין הבית: ההוא מיבעי ליה כו' פרה אדומה

אפילו לבנין הבית וכתיב אתנן סתמא לא שנא תלוש כו': או חילוף.

שאינה באה לבית. ששחיטתה בהר

הזיתים דכתיבי והוליא אותה אל מחוץ

למחנה: רקועים. טסי זהב שעושין

ניפוי לכותל היכל לבית קדשי הקדשים

כדאמרינן בשקלים בפרק התרומהי

דכיון דנוי הוא מיתסר: פרכינן.

דיינינן וכל דין ק"ו קרי ליה פירכא

משום דבלשון תימה אתי: הואה

דפסת. טמא מת שחל שביעי שלו

להיות בשבת בערב הפסח: דר"ה.

דן ק"ו לחומרא דקתני א"ר אליעזר

ועליה אני דן ומה שחיטה שהיא

משום מלחכה דוחה חת השבת זו

שמשום שבות אינו דין שתדחה ויזה

עליו ויתחייב בפסח. ור"ע פריך לקולא ופטר מפסח דקתני אמר לו

ר"ע או חילוף מה הואה דמשום שבות

אינה דוחה שבת שחיטה דמשום מלאכה

היא אינו דין שלא תדחה אלמא ק"ו

לקולא פריך: דסנן השיב ר"ע כו'.

משום אתקפתיהי דרישא דמילתא נקט

ואייתי לה הכא ומיהו אתקפתיה

דרב פפא מאו חילוף דר"ע קאתי

ולסיועי לרב הונא באו חילוף דידיה:

המם. ההוא או חילוף דר"ע לא

סלקא אדעתא דר"ע למדייניה ולמימר

לא תדחייה שחיטה את השבת אלא

משום דר"ע היה מקובל ובא מר"א

האי נעבד דלאו לקרבן גופיה קא בעי לה אלא לבנין מזבח

דמכשירי קרבן מי אמרינן כקרבן דמי ונעבד אסור בהן או לא:

אסור במחובר לגבוה. ואפי' למכשירי קרבן דכתיב בית ה'ח דמשמע

הגהות הב"ח

(א) גם' מה הן למנחות: (ב) רש"י ד"ה או אין וכו' דכל הנעשה: (ג) תום' ל"ה ואי וכו' לבית דהוי ל הי ולה וכר לבית דוהר מחובר קאסר וכו' בית ה' דמשמע וכו' בית ה' לתשמוש וכו׳ בית ה׳ ולא התדרוש וכו׳ בית ה׳ ולא חלק: (ד) ד"ה יש וכו׳ תיתה מהיכא יליף נעבד במחובר לאיסור מאתנן: (ה) בא"ד דקא מיצעי ליה דמשום חומרא לענולת כוכבים יש לאסור: (ו) ד"ה כל האסורין וכו' שינוי קונה תניא פ' הגוזל דף צ"ה נול כחל ובדדה וילדה גזילה חוזרת בעיניה ואינו משלם אלא דמי רחל אלמא מהני:

מוסף רש"י

או חילוף. או אני אחליף הדין, דפשיטא לי דהואה וי נכבא וילפינן בק"ו מינה שתעכב (פסחי חו). אל תכפירני. אל תכפור במה שלימדתני הואה אע"פ שהיא שבות אינה דוחה, ולכך דנתי ק"ו זה לפניך אע"ם שאינו כדאי אלא כדי שתשים אל לבך אחרי שבא זה לדון שחיטה מהואה מכלל דבהואה פשיטא ליה דלא דחיא, מתוך כך תזכור מה שלימדתני דלא דחיא ותחזור בך ממה שאתה אומר ועליה אני דן (פסחים סט.). בשעת הדין. נקעה זו שאנו דנין עליה (שם).

עיברו. וגבול יש לה כדאמרינן לעיל פרק אין מעמידין (דף כד:): עלמו שהיה רבו שהואה אינה דוחה שבת: ואייקר ליה סלמודא. דר"א נשתכח הימנו הלכה ובעי למידן מק"ו הזאה משחיטה דדחייא הכא ואמי ר"ע לאדכוריה גמריה ואמרה למילחא בלשון או חילוף ודאין ק"ו שחיטה מהואה דלא חדחה אע"פ שאי אפשר דהא ודאי שחיטה דחייא דכתיב במועדו במדבר טן ואפילו בשבת אלא כי היכי דניתיב לר"א לליביה למימר כיון דקא יליף האי שחיטה מהזאה דלא מדחה ודאי פשיטא ליה בהואה דלא דחייא ומיהו לא איסתייעא מילתיה ולא אידכר אלא הכי אהדר ליה עקיבא עקרת מה שכתוב בתורה בין הערבים במועדו ואפי׳ בשבת אמר לו ר״ע הבא לי מועד לאלו להואה ולהבאתו מחוץ לתחום כמועד לשחיטה. ונימא ליה מימר כך מקובלני ממך הואה אינה דוחה לאו אורח ארעא דכסיפא ליה מילחא לומר ששכח חלמודו: והיינו דקאמר ליה אל הכפירני בשעה הדין. כשאמר לו ר"ע הבא לי מועד לאלו כמועד לשחיטה כעם ר״א ואמר לו עקיבא בשחיטה השבחני בשחיטה מהח מיחתך ואמר לו ר״ע אל תכפירני בשעת דין זה שאנו חלוקין ודנין זה כנגד זה אל תכחד דבריך ראשונים וזכור מה שלמדתני הואה שבות כו' אלמא מיניה גמר ליה: **המשתחוה לקמת חטים מה הן** למנחות. להדיוט מישרא שרי דאין מחובר נאסר להדיוט וכי קמיבעיא ליה לגבוה אם חמלי לומר יש נעבד במחובר אלל גבוה הכא מאי כיון דהדר טחיו להו יש שינוי בנעבד דלא מיחסר לגבוה אלא בעיניה אבל היכא דאישתני שפיר דמי: או אין שינוי בנעבד. ואסיר דלא מהני ליה שינוי. אית דגרס המשתחוה לחטין קמחן מהו למנחות וא"א לומר כן דכיון דתלוש נינהו נאסרו בהנאה להדיוט אפילו למאן דבעי תפיסת ידי אדם בתלוש דהא איכא תפיסה טובא קלירה ועימור ודישה וכ"ש לגבוה דאסור וכיון דנעשה עבודת כוכבים תו מאי מהני להו שינוי לא מיבעיא עבודת כוכבים דכתיב [דברים ז] והיית חרם כמוהו כל שאתה מהייה ממנו הרי הוא כמוהו אלא אפילו כל איסורי הנאה כן (³) וכל הנעשה מהן נאסר דהא הנאה היא: **כל האסורין.** כגון מוקלה ונעבד: ור"א אוסר. וקס"ד השתא דבבהמה מעוברת שרבעה או השתחוה לה עסקינן וביש שינוי בנעבד קמיפלגי דת"ק סבר יש שינוי בנעבד הלכך ולדותיהן מותרין דמעיקרא עובר והשתא בהמה ור"א סבר אין שינוי בנעבד אלמא פלוגמא היא: ה"ג ולאו מי אסמר עלה אמר רבא אמר רב נחמן מחלוקם כשנרבעו ולבסוף עיברו. וכדמפרש בתמורה בפ' כל האסורין [ל:] דמ"ק סבר זה וזה גורם מותר ורבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור: